

Briuselis, 2018 m. sausio 22 d.
(OR. en)

5413/18

CFSP/PESC 45
COPS 14
CSDP/PSDC 24
POLMIL 8
CIVCOM 5
RELEX 39
IPCR 2

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2018 m. sausio 22 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 5266/18

Dalykas: Tarybos išvados dėl integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes
- Tarybos išvados (2018 m. sausio 22 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes, kurias Taryba priėmė 2018 m. sausio 22 d. įvykusiame 3591-ame posėdyje.

**TARYBOS IŠVADOS DĖL INTEGRUOTO POŽIŪRIO Į IŠORĖS KONFLIKTUS IR
KRIZES**

Integruotas požiūris

1. Visuotinėje ES užsienio ir saugumo politikos strategijoje integruotas požiūris apibrėžiamas kaip pagrindas, kuriuo vadovaudamasi ES gali nuosekliau ir holistiškiau vykdyti veiksmus išorės konfliktų ir krizių atveju ir kuriuo prisidedama prie žmonių saugumo didinimo, tokiu būdu taip pat didinamas ES ir jos piliečių saugumas. Sąjunga turi platų spektrą politikos kryptių ir priemonių, kurias gali pasitelkti reaguodama į šias problemas, be kita ko artimiausiose kaimyninėse šalyse ir toliau, apimančią diplomatijos, saugumo, gynybos, finansų, prekybos, vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos sritis (daugiaaspektis požiūris). Integruotu požiūriu laikomasi susijusių suinteresuotųjų subjektų įvairių įgaliojimų, vaidmenų, tikslų ir teisinių sistemų ir jie dar kartą patvirtinami. Jis pritaikomas taikomos vietos, nacionaliniu, regioniniu ir pasaulio lygmenimis (daugiapakopis požiūris) visuose konflikto etapuose, be kita ko, užsitęsusių konfliktų ir krizių atveju (daugiaetapis požiūris), prevencijos, reagavimo į krizes, stabilizavimo ir ilgesnio laikotarpio taikos kūrimo etapuose, siekiant prisidėti prie tvarios taikos kūrimo. Tai požiūris, kuriuo sutelkiamos valstybės narės, atitinkamos ES institucijos ir kiti tarptautiniai ir regioniniai partneriai bei pilietinės visuomenės organizacijos (daugiašalis požiūris).
2. Taryba palankiai vertina veiksmus, kurių imtasi priėmus Visuotinę strategiją siekiant įgyvendinti ir pritaikyti praktikoje integruotą požiūrį, įskaitant nuolatinės struktūros sukūrimą EIVT, ir Komisijos bei pasitelkiant ES delegacijas atliktą darbą siekiant skatinti integruoto požiūrio įgyvendinimą, taip pat ragina šiuo atžvilgiu toliau daryti konkrečią ir reikšmingą pažangą.

3. Dėl remiamų veiksmų Taryba pabrėžia atsakomybės vietos lygmeniu, įtraukumo, atsparumo ir tvarumo svarbą, bendradarbiaujant su nacionalinėmis ir vietos institucijomis, bendruomenėmis ir pilietine visuomene. ES toliau sieks suaktyvinti veiksmingą daugiašališkumą laikantis ES įsipareigojimo pasaulinio valdymo atžvilgiu, remiantis tarptautine teise ir JT atliekant svarbiausią vaidmenį, visapusiškai laikantis JT Chartijos principų. Ji toliau stiprins bendradarbiavimą su JT ir kitomis atitinkamomis tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, įskaitant tarptautines finansines institucijas, ir su nevyriausybiniomis organizacijomis. Taryba pabrėžia itin svarbų moterų vaidmenį pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo, taip pat jaunimo vaidmenį konfliktų prevencijos ir taikos kūrimo procese pagal rezoliucijas tuo klausimu ir visas atitinkamas vėlesnes rezoliucijas.
4. Taryba pabrėžia, kad esant nestabiliai padėčiai ES turi vykdyti veiksmus atsižvelgdama į konflikto ypatumus. Taryba pabrėžia teisinės valstybės principo, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir atsakomybės už apsaugą svarbą. Ji pakartoja, kad svarbu laikytis tarptautinės humanitarinės teisės (THT), ir dar kartą patvirtina ES vaidmenį griežtai reikalaujant laikytis THT ir apsaugoti civilius visose konfliktinėse situacijose.
5. Stipri sinergija sieja integruotą požiūrį ir kitus tolesnius su Visuotine strategija susijusius procesus, visų pirma 2017 m. birželio 7 d. Bendrą komunikatą dėl atsparumo ir susijusias 2017 m. lapkričio 13 d. Tarybos išvadas, taip pat darbą saugumo ir gynybos srityje. Maksimalus bendros saugumo ir gynybos politikos potencialo išnaudojimas tiek vykdant civilines, tiek karines BSGP misijas bei operacijas ir koordinuojant su kitais susijusiais ES subjektais, įskaitant TVR agentūras, prireikus atlieka papildomą svarbų vaidmenį išplečiant integruotą požiūrį įtraukiant į jį išorės konfliktus ir krizes. Taryba primena, kad integruotas požiūris taip pat yra atspindėtas naujame Europos konsensuse dėl vystymosi, pagal kurį vystomuoju bendradarbiavimu naudojama kaip dalimi įvairiausių sričių politikos ir priemonių, kad būtų užkirstas kelias konfliktams ir krizėms, jie būtų valdomi ir padedama juos išspręsti, kad nesusidarytų humanitarinės pagalbos poreikių ir būtų kuriama ilgalaikė taika bei gero valdymo sistema laikantis nustatytų įgaliojimų.

6. Taryba palankiai vertina šiuo metu dedamas pastangas vietoje praktiškai pritaikyti humanitarinės pagalbos ir vystymosi tarpusavio sąsają ir saugumo bei vystymosi tarpusavio sąsają. Šiuo atžvilgiu ji dar kartą nurodo darnaus vystymosi, humanitarinės veiklos bei konfliktų prevencijos ir taikos kūrimo ryšį. Taryba laukia 2018 m. ataskaitos dėl kontrolinių šalių, kuriose įgyvendinama humanitarinės pagalbos ir vystymosi tarpusavio sąsaja. Integruotu požiūriu taip pat prisidedama įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., visų pirma 16 tikslą dėl taikių, teisingų ir įtraukių visuomenių kūrimo. Be to, Visuotinėje strategijoje pabrėžiama, kad žmogaus teisių pažeidimai, klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas yra vieni iš svarbiausių veiksnių, prisidedantys prie to, kad kyla konfliktai ir krizės.
7. Taryba primena, kad ES humanitarinė pagalba teikiama vadovaujantis humaniško, neutralumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principais. Ji teikiama remiantis tik nukentėjusių gyventojų poreikiais, laikantis Europos konsensuso dėl humanitarinės pagalbos ir nesiekiant jokių politinių, strateginių, karinių, ekonominių ar kitų tikslų. ES teikiama humanitarinė pagalba, nors ir yra itin svarbi bendro ES reagavimo į krizes dalis, pati savaime nėra krizių valdymo priemonė ir todėl neturėtų būti naudojama siekiant įgyvendinti kitus nei humanitarinė pagalba tikslus. Todėl, kiek tai susiję su integruotu požiūriu, ES humanitarinė pagalba atitinka principą „dalyvauti, bet nesikišti“ (angl. *in-but-out*).
8. Taryba pabrėžia, kad integruotas požiūris grindžiamas visapusišku požiūriu į išorės konfliktus ir krizes ir išplečia jo apimtį ir užmojį. Jis išplečia visapusišku požiūriu nustatytą politikos sistemą, įskaitant 2013 m. gruodžio 11 d. bendrą komunikatą ir paskesnes 2014 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas. Integruotas požiūris yra susijęs su integruotų pastangų poreikiu visuose ES reagavimo etapuose: nuo planavimo iki įgyvendinimo ir įgytos patirties įvertinimo; jis pakeitė visapusišką požiūrį po to, kai buvo užbaigtas 2016–2017 m. visapusiško požiūrio veiksmų planas. Taryba laukia galutinės ataskaitos dėl 2016–2017 m. visapusiško požiūrio veiksmų plano, įskaitant įvertinimą ir įgytą patirtį.

Temos

Kompleksiškumas

9. Taryba prašo vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos užtikrinti, kad būtų sistemingai atliekamos ir atnaujinamos bendros konflikto analizės dėl šalių, kuriose esama konflikto ar nestabilumo rizikos ar kurios patiria konfliktą ar nestabilumą ir kuriose ES plačiu mastu dalyvauja. Šios analizės turėtų apimti visus susijusius subjektus, įskaitant religinės ir kultūros sričių subjektus, kad būtų užtikrintas platus savarankiškas dalyvavimas; šios analizės bus įtrauktos į pavienius šalių vertinimus, siūlomus Tarybos išvadose dėl atsparumo. Bendromis konflikto analizėmis bus remiamasi vykdant kitus ES strateginio dalyvavimo procesus, kaip antai regioninis bei nacionalinis programavimas ir bendras programavimas.
10. Taryba akcentuoja unikalų ES potencialą dalyvaujant visuotinėje tarpininkavimo veikloje, kaip svertu pasinaudojant taip pat valstybių narių tarpininkavimo tinklais ir iniciatyvomis, be kita ko, vietos lygmeniu. Ji pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti EIVT tarpininkavimo pajėgumus, kad būtų padedama vykdyti vietos ir nacionalinių konfliktų prevenciją ir juos spręsti, ir toliau dirbti darbą, susijusį su gebėjimu greitai suteikti tarpininkavimo ekspertų ES delegacijoms ir prireikus siekiant remti kitas tarptautines ir regionines organizacijas, taip pat pakankamai dėmesio skiriant jų panaudojimui vykdant išankstinius veiksmus. Ji taip pat ragina ES remti vietos subjektus, vykdančius veiklą dėl taikos, įskaitant vidaus tarpininkus, ir toliau intensyvinti bendradarbiavimą tarpininkavimo srityje su JT ir kitomis tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis.
11. Taryba primena savo 2016 m. lapkričio 14 d. išvadas ir pabrėžia būtinybę toliau įgyvendinti Bendrą komunikatą dėl ES masto strateginės sistemos saugumo sektoriaus reformai remti.

Konfliktų prevencija

12. Taryba prašo vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos suteikti daugiau politinio matomumo išorės konfliktų ir krizių prevencijai, be kita ko, prireikus rengiant tam skirtas ministrų diskusijas remiantis konkrečiais atvejais, kad būtų sukurta išankstinių veiksmų kultūra siekiant veiksmingai spręsti smurtinių konfliktų kilimo ir eskalavimo rizikos klausimą. Ji palankiai vertina tai, kad JT teikia prioritetą konfliktų prevencijai. Taryba pabrėžia, kad konfliktų ir krizių prevencijos kontekste svarbu spręsti žiauraus elgesio prevencijos klausimą. Ji laukia šiuo metu atliekamo ES dalyvavimo konfliktų prevencijos ir taikos kūrimo srityse 2013 m.–2017 m. laikotarpiu vertinimo rezultatų; šiuo vertinimu bus remiamasi toliau stiprinant ES vaidmenį minėtose srityse.
13. Taryba palankiai vertina ES ankstyvojo perspėjimo sistemos patobulinimus siekiant padaryti ją įtraukesnę, taip pat struktūriškiau dalyvaujant valstybėms narėms, be kita ko, Politinio ir saugumo komiteto veikloje, ir laukia, kad būtų nustatytas perspektyvų apžvalgos procesas, skirtas išorės spaudimui ir jo pasekmėms trumpuoju laikotarpiu nustatyti, kad būtų galima pagrįsti sustiprintą ir laiku teikiamą ES politinį atsaką. ES įgyvendins ir stebės išankstinių veiksmų priemones, apibrėžtas ankstyvojo perspėjimo proceso metu, taip pat aptars jas atitinkamuose Tarybos organuose.
14. Taryba primena poreikį prireikus požiūrį į atsparumą integruoti į ES programavimą, kad būtų prisidedama prie konfliktų ir krizių prevencijos, ir šalinti gilumines konfliktų ir krizių priežastis. Ji akcentuoja lankstaus ir spartaus konfliktų ir krizių prevencijos ir taikos kūrimo finansavimo, taip pat reagavimo į krizes finansavimo svarbą. Šiuo atžvilgiu ji primena itin svarbų priemonės, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, vaidmenį.

Taryba primena, kad siekiant toliau remti šalis partneres joms pačioms vykdant krizių prevenciją ir valdymą, be kita ko, BSGP misijų ir operacijų kontekste, turi būti visapusiškai įvykdyti visi reikalavimai, ir ragina Komisiją ir EIVT sparčiai apibrėžti ir rengti naujus projektus. Ji pakartoja, kad pajėgumų stiprinimo remiant saugumą ir vystymąsi iniciatyvos geografinė taikymo sritis yra lanksti, ir dar kartą primena savo pasiūlymą rengti specialią priemonę, skirtą pajėgumų stiprinimui užtikrinti, atsižvelgiant į būtiną parengiamąjį darbą.

ES reagavimas į konfliktus ir krizes

15. Taryba palankiai vertina tai, kad buvo sukurtas EIVT reagavimo į krizes mechanizmas, kuriuo siekiama supaprastinti reagavimą į išorės krizes ir ekstremaliąsias situacijas, įtraukiant EIVT, Komisijos tarnybas ir delegacijas. Ji prašo EIVT toliau nagrinėti, kaip sustiprinti naujojo mechanizmo ir reagavimo į ekstremaliąsias situacijas sistemų įvairiose ES institucijose, visų pirma Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro Komisijoje ir ES integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo Taryboje (IPCR), sinergiją. Ji palankiai vertina tai, kad valstybės narės intensyviau koordinuoja reagavimo į krizes situacijas konsulinių įstaigų lygmeniu veiksmus trečiosiose valstybėse, ir palankiai vertina „Bendros ES konsulinių įstaigų pasirengimo krizėms sistemos“ įgyvendinimą.
16. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad tiek civilinės, tiek karinės BSGP misijos ir operacijos yra veiksmingesnės ir jų poveikis didesnis, jeigu jos derinamos su platesnio masto ES dalyvavimu, įskaitant vystymosi, stabilizavimo, humanitarinį ir politinį aspektus. Ji palankiai vertina tai, kad strateginis misijų ir operacijų planavimas ankstyvuoju etapu yra koordinuojamas su atitinkamais subjektais, kad būtų palengvintas suderinimas su kitų rūšių ES dalyvavimu ir perėjimas į jį, taip užtikrinant ES veiksmų tęstinumą ir poveikį atitinkamoje šalyje ar regione. Nuoseklesniu požiūriu padidinamas ES pastangų veiksmingumas ir taip sukuriama sąlyga ilgalaikiai tvariai taikai ir vystymuisi. Be to, Taryba akcentuoja veiksmingo humanitarinio civilinio ir karinio aspektų derinimo atitinkamais atvejais svarbą, kad būtų palengvintas civilinių ir karinių subjektų dialogas ir padidinta jų sąveika.

17. Šiame kontekste Taryba taip pat tikisi, kad bus sustiprinti civiliniai BSGP pajėgumai laikantis jos 2017 m. lapkričio 13 d. išvadų dėl saugumo ir gynybos. Turėtų būti nustatyta civilinių BSGP pajėgumų pridėtinė vertė ES integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes kontekste ir viso konfliktų ciklo metu, o 2018 m. susitarime dėl BSGP turėtų būti atsižvelgta į reikalavimus, susijusius su civiliniais pajėgumais.

Stabilizavimas

18. Taryba atkreipia dėmesį į pirmuosius žingsnius siekiant įgyvendinti stabilizavimo veiksmus, be kita ko, pasinaudojant Sutarties dėl Europos Sąjungos 28 straipsniu, kaip antai ES stabilizavimo veiksmai centrinėje Malio dalyje. ES ir jos valstybės narės gali sutelkti atitinkamų lėšų iš įvairių šaltinių, atitinkamų įvairių priemonių ir instrumentų, kurie gali būtų panaudoti vykdant integruotus stabilizavimo veiksmus, todėl viso stabilizavimo planavimo metu būtinas nuoseklus ir suderintas planavimas tiek būstinėje, tiek vietoje. Taryba tikisi, kad bus toliau plėtojama ES stabilizavimo koncepcija, įskaitant aiškią apibrėžtį, kaip ES integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes dalis.
19. Taryba primena savo išvadas dėl ES paramos pereinamojo laikotarpio teisingumui, kaip integruoto požiūrio dalį, ir pabrėžia poreikį suaktyvinti ES pastangas remiant ir skatinant pereinamojo laikotarpio teisingumo procesus ir bendradarbiaujant su partneriais tarptautiniu ir šalies lygmenimis.

Ji pakartoja, kad svarbu kovoti su nebaudžiamumu už žiaurius nusikaltimus ir kad ES laikosi tvirtos politikos, kuria remiamas Tarptautinis Teisingumo Teismas.

20. Valstybės narės ir ES institucijos toliau glaudžiai bendradarbiaus Briuselyje ir vietoje toliau plėtojant integruoto požiūrio koncepciją ir ją įgyvendinant. Valstybių narių dalyvavimo struktūra bus tokia: bus reguliariai bendradarbiaujama ekspertų lygmeniu atitinkamuose Tarybos organuose, taip pat Politiniame ir saugumo komitete. Taryba laukia integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes įgyvendinimo ataskaitos kaip metinės Visuotinės strategijos įgyvendinimo ataskaitos dalies.
-